

VILLA HØJENS HISTORIE

Ludvigsløst omkring år 1900:

I en længere årrække – fra 1886 til 1906 – var gården og gæstgiveriet Ludvigsløst ejet af den foretagsomme og initiativrige Christen Rasmussen. Han var en høj mand (1,89m) og han blev derfor kaldt 'Høvkræn' (høje Christen). Høvkræn var landmand, kreaturhandler, ejendomshandler og gæstgiver. Nord for gården og lige syd for jernbanen byggede han en gæstefløj i én etage. Her modtog han de gæster – turister og kulturpersonligheder – som efter jernbanens åbning, oprettelsen af Svejlbæk Station og bådarten på Silkeborg søerne var begyndt at komme til de midtjyske egne med Himmelbjerget som hovedattraktion.

Da Høvkræn blev ældre og helbredet begyndte at volde problemer, solgte han i oktober 1906 Ludvigsløst til købmand Christian Mehl fra Silkeborg. Chr. Mehl havde i en årrække drevet købmandsbutik i Silkeborg-bydelen Aldersløst. Han solgte købmandsbutikken og slog sig på hoteldrift m.m. Også han var en initiativrige person, som også havde gode forbindelser til borgerskabet i Silkeborg. Han ombyggede Ludvigsløst til nogenlunde den bygning, som står i dag, og han byggede Høvkrens gæstefløj en etage højere, så antallet af hotelværelser fordobledes.

I 1908 afholdtes landsskyttestævne ved Ludvigsløst med ca. 4000 deltagere, og i 1911 (kun ét år efter den første flyvning over Øresund) arrangerede Chr. Mehl flyveopvisning med motorflyver med fransk pilot (Henry Poulain) som trækplaster. Flyvemaskinen ankom med toget (vingerne manglede ved første leverance...), og Poulain foretog et par prøvestarter fra Ludvigsløsts mark og fløj ind til Kejlstrup mark nord for Silkeborg – alt under stor opmærksomhed og pressedækning. Højdepunktet skulle være en rundflyvning omkring Himmelbjerget, og Silkeborg Kommune havde ladet fremstille en "Himmelbjergpokal" til anledningen. Men ak, da dagen kom, hvor vovestykket skulle udføres, blev vejret elendigt – med regn og blæst – så hverken på dagen eller den næste dag kunne Poulain komme i luften. Og da han skulle videre til andre engagementer, blev det egentlige højdepunkt aldrig til noget. Men Poulain blev beværtet og æret efter bedste evne.

Christian Mehl bygger Villa Højen i 1912:

Christian Mehl byggede i 1911-1912 et hus bag ved Ludvigsløst: Villa Højen opkaldt efter den lille markante høj, som ligger lige nord for huset (i 1970-erne er villaen Julsøvænget 4 bygget på højen). Vi er overbeviste om, at Chr. Mehl, som selv boede på Ludvigsløst, her byggede sin aftægtsbolig. Men de første beboere af huset var Jakob Nielsen med hustru Kristine og deres 2 børn Otto og Poula. Desuden boede Kristines mor Kirstine Marie Sørensen i huset. Jakob var forpagter (af landbruget) på Ludvigsløst. I 1913 fødte Kristine sønnen Henning, som blev døbt i Linå Kirke.

Vi kender ikke baggrunden for det, men i 1917 sælger Chr. Mehl Ludvigsløst til hotelejer P. Christiansen Odense, og han flytter selv ind i "Højen". Han bliver dog kun et par år i huset, for allerede i 1919 – efter at han og hustruen har holdt deres sølvbryllup i villaen – sælger han Højen igen og flytter så vidt vi ved ind til Silkeborg. Christian Mehl dør i Silkeborg i 1933.

I de følgende år bliver Villa Højen handlet ganske ofte:

24. maj	1919 sælger Christian Mehl til J. Ditlev
10. september	1919 sælger J. Ditlev til M. Hagensen
10. oktober	1919 sælger M. Hagensen til ?. Hansen
28. august	1923 udstedes fagedudlægsskøde til K. Jørgensen
23. juli	1927 sælger K. Jørgensen til Janus Peter Amalian Meier

1927 til 1935: Familien Meier:

Fra 1927 har vi sikker viden om, hvem det var, der beboede Villa Højen. Janus Meier (født 1898) var rangermester ved DSB med tjeneste i Silkeborg. Hans kone Ragnhild Johanne Jensen (født 1900) var uddannet damefrisør, og ville gerne oprette egen frisørsalon. Ragnhild så i Silkeborg Avis, at der var en villa til salg ved Svejlbæk Station 8 km fra Silkeborg, og hun bad derfor sin mand om at tage ud og besigtige huset. Familien havde sønnen Court, og man håbede på flere børn, så der var også god grund til at skaffe plads og udendørs udfoldelses-muligheder for børnene. Janus kom imidlertid tilbage og fortalte, at det var et stort hus og en kæmpe grund, som han ikke mente, at der var råd til hverken at købe eller at bo i.

Men Ragnhild mente det anderledes og satte trumf på. Hun regnede ud, at der kun skulle "permanentes" (sættes hår på) et par kunder mere om ugen, førend det var muligt at bebo villaen. I juli 1927 købte familien Meier derfor ejendommen, og Ragnhild indrettede frisørsalon i den nuværende dagligstue (med karnappen ud mod søen). Der kan i dag ses skrå linjer af gamle sømhuller hen over gulvet, hvor el-ledninger har været lagt under stålkapper ud til de elektriske tørreapparater ved frisørstolene.

Der var snart til 3 drenge i huset: Alex blev født i 1928, og Rudy i 29, og de havde nogle dejlige år i Villa Højen. Vi har fået fortalt, at drengene dog fik en alvorlig irttesættelse, da leg med tændstikker i kælderen nær var endt i en katastrofe. Da drengene skulle i skole opdagede Ragnhild imidlertid, at det i Sejs Skole blev accepteret, at børnene sagde jysk "A" i stedet for "jeg"..... Det var fru Meier absolut ikke tilfreds med, og det var i hvert fald en medvirkende årsag til, at familien Meier i 1935 solgte huset og flyttede til Silkeborg igen, inden rangermesteren senere blev forflyttet til andre DSB-stationer i landet.

1935 til 1972: Familien Knudsen:

Den 8. juni 1935 køber Theodora Ovidia Kühl Villa Højen for 18.500 kr. og kun få måneder senere – den 20. oktober 1935 – sælger hun det videre til Olaf Marius Knudsen for præcis samme beløb. Hermed indledes Olaf og Emma Knudsens ejerperiode på hele 37 år. Olaf og Emma Knudsens to børn Jørgen (født 1926) og Else (født 1930) vokser op i Villa Højen og går i Th. Langs skole i Silkeborg.

Olaf Knudsen (født i 1880) har tidligere haft købmands-butik i Ryesgade i Århus, og senere bopæl i Villa Caritas i Åbyhøj, men rejser nu som sælger med møbler fra en fabrikant i Ry. Økonomien er ikke uden problemer – vi er i 30'erne – og Emma Knudsen forsøger at supplere indtægten med at udleje værelser på 1. sal og tilbyde pensionat – vel fortrinsvist om sommeren. Der fremstilles postkort med billede og teksten: "Tilbring Ferien ved Himmelbjerg-Søerne. Pension Villa Højen, Svejbæk, modtager gæster". Da det dog næppe er særlig givtigt, flytter Emmas far ind i 1939 (ca.), og han driver hønseri i en træbygning, som han opfører på højen nord for huset. Emmas far flytter dog efter nogle år tilbage til Brædstrup, men Emmas let retarderede søster Olga, som også var flyttet ind, forbliver boende i huset. I 1944 bliver Ludvigslust købt af staten efter en lodret ordre fra besættelsesmagten (tyskerne). Ludvigslust bliver først indrettet til rekreationshjem for tyske marinesoldater, og efter krigen til indkvartering af tyske flygtninge, som dog i 1946 (47?) bliver flyttet – vistnok til Karup. Disse naboskaber sammen med de mange tyskere, der var stationeret i Silkeborg, må have præget familiens hverdag. Der eksisterer et foto af sønnen Jørgen Knudsen med frihedskæmper-armbind fra befrielsesdagene i maj 1945.

I 1955 holder familien Knudsen en bryllupsfest i Villa Højen. Vielsen mellem datteren Else og hendes forlovede Jørgen Skov-Carlsen foregår i Linå Kirke ved provst Alfred Blenker, men bryllupsfesten holdes i det pyntede (og rengjorte) hønsehus på højen.

I 1950'erne lejer Olaf og Emma Knudsen stueetagen i Villa Højen ud til repræsentant Tage Pedersen og frue, som i nogle år havde lejet sommerhus længere nede ad vejen (den nu ubebyggede grund nr. 14).

Der bygges garage, idet Tage Pedersen kører rundt med sin kollektion af vaskemidler og senere med den nye mode for damer: strømpebukser m.v. i bilen. Fru Tage Pedersen havde drevet hatteforretning på Strøget i København og kunne vist ikke helt dy sig for – når publikum var til det – at spille rollen som "fruen til Villa Højen"; - hun beboede jo også stueetagen med den rigelige loftshøjde på noget over 3 m.

Olaf Knudsen dør i 1956 men Emma Knudsen beholder huset helt til sin død i 1972, og børnene og deres familier kommer meget i huset, således at også børnebørnene husker Svejbæk. Blandt disse er Morten Skov-Carlsen (født 1956) og Tine Skov-Carlsen (født 1964). Else Skov-Carlsen (født Knudsen) besøgte sammen med sin mand Jens Skov-Carlsen Villa Højen den 3. august 2003. Hun genkendte bl.a. det gamle gyngestativ, som stadig er i brug i haven! Desværre døde Else Skov-Carlsen i 2005, 74 år gammel.

1972 til 1983: Familien Harringe:

Dick og Agnete Harringe købte i 1972 Villa Højen af boet efter Emma Knudsen. Samtidig blev 1 grund solgt: Mod syd frasolgtes den lavtliggende grund nr. 10 (vistnok til vognmand Jens Konrad, som tilkørte mange læs grus....). Her byggede sagfører Steen Christensen et typisk "70-er-hus". I det tidligere hønsehus på højen mod nord indrettede familien Harringe en stald til først én, senere 2 ponyer, som døtrene Ann Sofie og Louise red på i de første år. Senere frasolgtes også grunden mod nord, og Peter ..... byggede endnu et 70-er-hus ved en del selvbyggeri, som efter sigende gav nogen støj-gener for naboerne.....

Dick Harringe var lektor på Silkeborg seminarium, og Julsøvænget var på vej til at blive en koloni af seminarie-folk: Åge og Ditte Rugholm, Julsøvænget 50 var begge seminarielærere, og Jens Christensen i nr. 16 ligeså. Dick underviste i musik og var også selv udøvende musiker, og der blev ofte holdt middage med efterfølgende musikalske indslag i stuerne. Agnete underviste på Th. Langs skole, og i Harringe-familiens tid blev huset ret gennemgribende istandsat. Bl.a. blev 1. sal forsynet med nye skunk-vægge, der blev bygget åben pejs i dagligstuen, og et stort (smukt!) landkomfur, som stod i kælderen, blev demonteret og solgt.

I 1981 dør Dick Harringe efter en forholdsvis kortvarig sygdomsperiode af kræft, og den 1. maj 1983 sælger Agnete Harringe (født Strunge) huset til familierne Schulin og Raft.

1983 til 1988: Familierne Schulin og Raft:

De nye ejere er to søstre og deres ægtemænd: I stueetagen bor Kresten og Charlotte Schulin med deres 3 børn: Frederik, Benedicte og Julie. Julie bliver født i sommeren 1983. På første sal bor Allan og Mette Raft.

Charlotte og Mette er søstre. Der indrettes køkken på 1ste sal, og hoveddør, vindfang samt entré med trappen op til 1. sal fungerer som fælles areal.

Kresten arbejder som udviklingsingeniør på Wavin i Hammel og senere på Randers Reb, og Allan Raft er læge med job på Kjellerup Sygehus. De to familier og ikke mindst de 3 børn i stueetagen trives i det dejlige hus, og Julsø bruges flittigt til sejlads og fiskeri. I kælderen sænkes gulvet ca. 15 cm, og der indrettes værelser til de 2 ældste børn: Frederik og Benedicte.

Efter nogle år ønsker Allan og Mette Raft dog at få egen bolig i Kjellerup, og huset sættes til salg i 1988. Efter nogle år i Sejs og i Silkeborg køber familien Schulin nabohuset Julsøvænget 10, som dog senere sælges igen til familien Zähringer. Fra 1989 har Kresten Schulin, Allan Raft, Ole Hermansen (som boede i Julsøvænget 14 indtil sidst i 1990'erne) og Henrik Felding haft en lille kortklub, hvor man forsøger at mødes 1 gang hver måned, men i realiteten dog nærmere mødes 5-6 gange om året.

1988 til i dag 2012: Familien Felding:

Henrik Felding blev direktør for møbelkomponent-fabrikken Skouhus & Junge A/S i Hammel i 1986, og i 1988 besluttede familien at flytte med fra Hårlev syd for Køge til Midtjylland. Ved et tilfælde var det Frederik Schulin (13 år), som først viste os (Ingild og Henrik Felding) rundt, og vi faldt straks for både huset, omgivelserne, - og for Frederik!!! Den 15. oktober flyttede vi ind, og de første år ændrede vi næsten intet ved huset. Vi gik dog ret hurtigt i gang med renovering af haven og fik bl.a. rejst en flagstang på den eksisterende sokkel. Vore 3 piger Ditte, Line og Thit, som var 15, 13, og 11 år i 1988, startede i Sejs Skole, men søgte ret snart nye græsgange: Gymnasiet og Kornmods Skole. Gymnasieårene var både for pigerne og for forældrene nogle vidunderlige år med mange kulturelle og sociale oplevelser. I løbet af 90'erne flyttede de tre piger hjemmefra, men de kommer ofte på besøg med mænd og børn.

I årenes løb har vi haft unge boende – mest fra den nære familie. I 1994 havde vi udvekslingsstudenten Katie (Catherine) Cook boende, og i 1995 boede Ingilds niece (bror Sten Poulsens datter) Nina med sin kæreste – og senere ægtemand - Chris Howson i huset i godt et halvt år, da de valgte at flytte fra England til Danmark for at bo. Senere - i 2010-2011 - boede vores datter Ditte med sin mand Martin og børnene Villads og Rosa i en periode på 1-salen, mens de var i gang med at flytte fra en lejlighed i Aarhus til et hus, der skulle gennemrenoveres i Malling.

I 90'erne har vi renoveret køkkenet, og i 2003 fik vi udskiftet det smukke men frostplagede røde tegltag (som var af Lysbro tegl fra ca. 1954) med de nuværende, let glaserede ("engoberede") rødbrune, tyske tegl. Samtidig fik vi ændret den lille balkon på 1'ste sal til en lille glas-veranda, og badeværelset på 1. sal fik fuld loftshøjde ved påbygning af en kvist mod nord. Vi har også fornyet en del vinduer i huset, og i 2010 skiftede vi oliefyret ud til et gasfyр og påbegyndte samtidig en udgravning, understøbning og isolering af 3 kælderrum, således at der nu er toilet, brusebad, og gulvvarme i 3 kælderrum. I 2010 og 11 byggede vi ny udestue og brændeskur nord for huset, og sidst blev carporten bygget om, så den nu fremstår i samme stil og materialer som brændeskur og udestue.

I 2012 har vi fået pudset syd- og øst-facaderne op, så "den gamle dame" kan være lidt pænt klædt på til sin 100 års fødselsdag, som vi holder den 11. august 2012 med besøg af alle de nulevende beboere af huset, som vi har kunnet finde frem til.

Henrik Felding, juli-august 2012

Kilder:

J.C. Strunge Jensen: "Svejbæk og Sejs i tiden 1900-1953"

Bente Rytter, formand for Sejs-Svejbæk Lokalhistoriske Forening

Besøg på Landsarkivet i Viborg (Tingbøger og Realregistre)

Hyggelige og spændende samtaler med de tidligere beboere

Efterskrift, november 2019:

På den dejlige augustdag i 2012 havde vi samlet: Rudy Meier og hans kone Margit; familien Knudsen var repræsenteret ved Jørgen Skov-Carlsen og hans datter Tine; Agnete Harringe (enke efter Dick Harringe) var til stede, samt familierne Schulin og Raft, og naturligvis Felding. Dermed var 85 års beboere (fra 1927 til 2012) repræsenteret! Desværre måtte Alex Meier blive i Stockholm på grund af sygdom i familien, men Alex besøgte os i 2014. Det blev en hyggelig 100 årsdag, hvor snakken og historiefortællingerne gik livligt.

Efter lange overvejelser besluttede vi i 2015 at udstykke en grund fra hovedparcellen matr. nr. 60 dk. Vi kunne få en byggegrund på ca. 1.100 m² samtidig med, at vi kunne sælge Villa Højen med en grund på ca. 1400 m². Vores tanker gik på, at Villa Højen ikke er et hus for gamle mennesker, og da slet ikke når alderdommens naturlige svækkelser og sygdomme melder sig. Vi ville hellere være lidt på forkant, og da vi elsker stedet, ville vi bygge en moderne villa "i baghaven" og dermed få Villa Højen som nabo.

Udstykning, planlægning af nyt hus, og salg af Villa Højen kom til at strække sig over årene 2016 til 2020. Vi solgte pr 1. oktober 2019 Villa Højen – nu Julsøvænget nr. 6 – til Mathias Beck og Nanna Rose Svendsen, og samtidigt igangsatte vi byggeriet af vores nye hus Julsøvænget 8. Vi ser frem til indflytning i juli 2020.